

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Vsem častitim naročnikom „Dol. Novic“ želi Srečno Novo Leto

Vredništvo.

Današnji list pošiljamo še vsem starim naročnikom in tudi nekaterim nenaročnikom na ogled, da si ga blagovolijo naročiti, ali pa koga družega pridobiti. Cena listu je za vse leto po pošti l gld.

Opravništvo.

Za novo leto.

Srečno novo leto! Oj da bi bilo, gotovo zdihujete dolenjci; vsaj nas sedaj tare dosti nadlog! Verjamem Vam. Verjemite, da se nam ne godi prav nič bolje: kmet je dandanes trpin, če je bil kedaj. Pa kje pomoči najti? Nekateri pravijo, država, naši poslanci nam morajo pomagati, vsaj je kmet podlaga državi zlasti še Avstriji, saj poslance volimo, da se potegujejo za nas. To se prav lepo sliši, ali rečem pa, da se ne bode zgodilo nikdar brez nas. Sami si moramo pomagati. Druge pomoči je ni, če jo tudi z lučjo iščesh pri opoldanskej svetlobi. Da je temu tako, nam pričajo drugi stanovi. Za vsacega se kaj stori — za kmeta nič. Nič pravim; kajti tista dva milijona in pol, ki se po novem letu odpišeta od kmetiskih davkov, bodeta izginila kakor rosa; zato vže skrbe različne doklade.

Koliko se je storilo in se še obeta delavcem. Pa zakaj? Zato, ker so združeni, ker zahtevajo in zahtevajo, ker trkajo in trkajo. Skrajšal se jim je delalni čas na ednajst ur, ali sedaj zahtevajo vže samo osemurno delo na dan, celo kmeti hlapci vže govore o tem. Koliko pa delaš ti kmet? Po letu 16, 18 tudi 20 in še več ur. Pa kaj si prislužiš? Gotova resnica je, da je več nego polovica kmetov, ki bi bili neizrečeno zadovoljni, ko bi jim ostalo toliko kakor delavcem, pri vsem trudu kmet pa še stradaš in lačen gledaš, kedaj ti prinese sodnijski sluga naznanilo, da gre hiša na „boben“. Ako temu ni tako, zakaj pa ne more kmet dobiti delavca tudi za drago plačilo? Ako je tak med na kmetih, zakaj pa možki in ženske beže s kmetov v mesta, v fabrike — ali morda zato, da bi se jim slabše godilo? Tudi nedelje in prazniki ne kažejo tega; marsikak kmetič, ki je priden kakor črv, zdihuje nevoščljivo gredé v nedeljo mimo gostilne, kjer so delavci! Da posestnik je veči trpin nego delavec!

Kako se je zvišala plača uradnikom. Bodi si, privoščimo jim jo zlasti nižim. Ali jemljó naj zanje denarjev ne pri kmetu, ker jih več nima, ar kje

drugej. Rečem pa da bi marsikak uradnik, tudi sluga zakrčal: „meni se stokrat bolje godi“ ako bi bil le eden dan v kmetovej koži. — Kako tudi ne?

Poznavam kmečki stan in njegove dobrote nad 30 let, vem marsikaj še iz ust svojega očeta. Hlapcu je dajal kmet letno 30—50 gld., dekli 15—30 gld.; sedaj hoče dekla 50—100 gld., hlapec pa 70—120 gl.; delavca si dobival lahko za navadno priprosto hrano in par grošev na dan; sedaj mu ponujaš trikrat toliko, pa ga še ne dobiš, in če pride, zahteva pijačo. Žito si prodajal takrat dvakrat, tu in tam celo trikrat draže kakor sedaj, isto je s fižolom, krompirjem, sploh z vsemi pridelki. Mleko je bilo po 10 kr. bokal in dandanes, ko ti kravja dekla vzame dvakrat ali tudi trikrat toliko — dobiš tudi samo 10 kr.

V tej reči se ne moremo dosti načuditi mi kmetje: Gosposka je stikala povsod za staro mero, samo nam kmetom za mleko pa pusti še stare bokale, vsaj v Ljubljano ga moramo voziti le v tej meri! —

Draže nego poprej prodaš k večem kakovo poleno, goved in prasca, ako si tako srečen, da imaš na prodaj tako blago. Kje pa so bile poprej doklade šolske, občinske in druge? Obrni se, kakor hočeš, za 50% je slabše nego je bilo. Pa rečem še enkrat, privoščimo jim, da si drugi stanovi zljajšajo stanje; zljajšajmo si ga tudi mi! Pomagajmo si sami. Pa kako?

V edinosti je moč. Pristopajmo k kmetiškej družbi, snujmo podružnice, snujmo posojilnice, prav posebno pa kmetijske zadrage. V teh družbah pa se pogovarjajmo, sklepajmo, zahtevajmo! Naši poslanci pa imajo dolžnost, skrbeti za to, da se naš glas sliši in navažuje tudi na višem mestu. Edino v kmetijskih podružnicah si nakupimo skupno potrebnih strojev, si napravimo sušilnic itd. Nekateri so to vže začeli s prav dobrim vspehom. O tem Vam ob drugej priliki kaj sporočim. — Reifeisenove posojilnice nam v sili pomorejo s cenim posojilom, dobiček ostane pa nam. — Najvažniše pa bodo kmetijske zadrage. Te bodo naše pridelke brez prekupecev spravljale med svet. Zakaj bi vendar mi kmetje pustili, da si trgovci z našimi pridelki stavijo v Ljubljani in drugod potratne palače, ko vendar dobiček lahko ostane nam, zvezanim v zadrugo. Zadruga pa nam bode tudi mnogo ceneje dobivala, kar nam je kupiti, kjer je zopet dobiček. Kolikor vem, so doslej osnovali take zadrage v Dobropolju, Horjulu in v Žužemberku.*) Začetkom bode pač težava — brez potú ni medú — ali vspeh gotovo ne izostane.

Kmetje, združimo se! V družbi in edinosti je moč.

*) Hvaležni bomo, ako nam te zadrage od časa do časa kaj poročajo o delovanju in o vspeh. Ugodna poročila bi še najbolj vlekla, da se še drugod ustanove zadrage.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Državni zbor je zaradi bližajočih se božičnih počitnic prenehal 19. decembra. Prva seja v novem letu bo 4. prosinca. V zadnjem času je bil morda najznamenitejši govor tirolskega opata Treuinfelsa. Govoril je o potrebi krščanske vzgoje pri vojaki in proti dvoboju tako temeljito, tako prepričevalno, da mu je morala pritrjevati vsa zbornica. Da bi le kaj vspeha imel njegov govor, ki je bil res tako dovršen, da bi ga bralcem najraje podali kar celega, ko bi nam ne nedostajalo prostora. — Izmed slovenskih poslancev je lepo govoril dr. Gregorec o slovenskih težnjah. Dokazoval je, da se še vedno v marsikakem oziru godi krivica Slovincem, zlasti štajerskim. — V gosposki zbornici je pa dunajski nadškof kardinal dr. Gruscha zopet pokazal svoje veliko zanimanje za obrtni stan, govoreč, da še ni dolgo časa, ko se je za vsako nameščenje zahtevala tudi zadostna verska izobrazba. Celotno obrtno vajence so se morali izkazati s spričalom primerne verske izobrazbe, predno so bili proglašeni za pomočnika. Sedaj krščanski nauk ni več obvezen predmet za take vajence. Ali zamotane družabne razmere sedanjega časa nas silijo obrniti vso pozornost na potrebo versko-nravnega poduka in vzgoje takih vajencev.

Nove deželne glavarje in njih namestnike je imenoval cesar za nižje Avstrijsko, Štajersko, Moravsko in Slezijo. Liberalni židovski listi se hudujejo nad grofom Badenijem, češ da je z imenovanjem novih deželnih glavarjev začel kazati pravo svojo barvo, namreč „klerikalno“, ker sta na Dunaju deželni maršal in njegov namestnik „klerikalca“, deželnega glavarja namestnika na Moravskem in v Sleziji sta pa duhovnika, namreč opat Benedikt Koreiar in nadškof vratislavski kardinal dr. Kopp. Ti ubogi liberalci! od vseh strani padajo na nje udarci!

Slovenski štajerski poslanci so sklenili zopet vstopiti v štajerski deželni zbor, iz katerega so bili pri zadnjem zasedanju izstopili. Sedaj je bil imenovan Slovenec dr. Srnec za namestnika deželnega glavarja. In slovenski poslanci si obehtajo nekoliko boljših časov.

Kranjski deželni zbor se je sešel pretečeni pondeljek, 28. grudna. Sklican je bil zato, da bi dovolil začasno pobiranje deželnih priklad, izvolil odseke ter rešil nekaj drugih vladnih predlog. K daljšemu zborovanju se zopet snide, ko bo razpuščen državni zbor, koncem prosinca ali začetkom svečana. Precej v prvi seji so stavili dr. Majoran, dr. Zitnik in tovariši samostalen predlog, da se vsled spremenjenega volilnega reda za

državni zbor v sklad spravi tudi volilni red za deželnozborske volitve.

V **zlato Pragi** je bil v sredo pred božičem izvoljen pri tretji volitvi za župana staročeh dr. Srb.

Kaj je novega po širokem svetu?

Na **Turškem** vlada še stara zmeda. Ruski poslanec se je povrnil v Carigrad, in skupno posvetovanje zastopnikov velevlastij gledé izboljšanja in preosnove žalostnih turških razmer se je zopet začelo. Nekateri listi so poročali o nekem načrtu, po katerem bi se turška država kar razdelila med posamezne velevlasti. Toda vsi resni državniki priznavajo, da tega za sedaj ne kaže storiti. Izboljšati se mora stanje. Izboljša je pa najlažje sultan sam. On je sicer v marsikakem oziru slaba, vendar jedina posvetna oseba v turškem cesarstvu, ki ima kaj ugleda. Sultan je res potrdil od ministerskega sveta mu predloženo splošno pomiloščenje Armencev pod sledečimi pogoji: Pomiloščeni morajo v Carigradu v roke patrijarhu in škofom zopet priseči prisego podložnosti; patrijarh jamči, da bodo Armenci odslej mirni; pomiloščenci ostanejo pod policijskim nadzorstvom. Ali sedaj se pričkajo, katere osebe so zapopadene v tem pomiloščenju, katere izvzete. Splošno pomiloščenje se je pred božičem raztegnilo tudi na Mohamedane. V zadnjem času so prišli v Carjem gradu na sled raznim hujskačem, posebno nemškim, ki so slepili Armence. Tudi lepo!

Na **Irskem** je zopet zavrelo. Neka komisija je preiskovala razne doneske, ki jih mora plačevati Irska k angleškim državnim dohodkom in se je pokazalo, da plačujejo Irci najmanj del vseh skupnih dohodkov, med tem ko bi jih morali plačevati le dvajseti del. Zato zopet veliko vznemirjenje nesrečnih prebivalcev zelenega otoka.

Na **Ruskem** v Moskvi so zaprli 1114 vseučilišnih dijakov, ker so nemirni: osnovali so veliko zvezo in pozvali tudi druga vseučilišča s prekucijskimi pozivi in podpirali uporne delavce v Kostromi. Tudi v državi mogočnega samodržca ne more nikoli biti brez nemirov.

V **Bolgariji** se vrši sedaj sodnijska obravnava proti morilec bivšega ministerskega predsednika Stambulova. — Nekateri angleški listi so poročali, da se princ, knezič bolgarski, ne bo več vzgojeval v pravoslavni veri, ker je kneginja Marija Lujiza prepovedala arhimandritu Vasiliju vstop v knežjo palačo. Bolgarski list pa zatrjuje, da je to poročilo popolnoma neresnično, in se bo knezič še nadalje vzgojeval v razkolniški veri.

Špance je že malo minilo veselje in navdušenje, ki jih je prešinilo, ko so zvedeli, da je na Kubi padel v bitki vodja vstašev Mac eo. Španski general namreč ne zna izkoristiti smrti vojaškega

vodje. Ne more še pokazati nikakih posebnih vspehov. Vstaši pa v kljub smrti svojega priljubljenega vodje vstrajajo v boju proti Spancem. Iz Havane jim je sedaj prišlo veliko števil o prebivalcev na pomoč.

Piše se nam :

Črnomelj 28. decembra. [Poprava cerkve.] Dolgo časa, celih 6 mesecev in pol, smo bili pregnani iz farne cerkve. Vsakdo je že težko čakal, kedaj se bomo preselili v novo popravljeno cerkev. Nič kaj prijetno ni bilo, zlasti sedaj jesenski čas, hoditi k službi božji v malo mestno podružnico sv. Duha. Ako si bil v cerkvi, nisi bil skoraj varen življenja, ker je bila taka gnječa, zunaj bi pa tudi nobeden rad ne bil, ako je deževalo, ali pa, ako je bilo hladno. V Vojni vasi pri drugi maši bilo je vendar nekoliko boljše, ker je cerkev večja.

Zato bi pa tudi moral videti Črnomalce na 4. adventno nedeljo, kako so bili vsi zadovoljni in veseli, ker ta dan je blagoslovil g. dekan semiški nova stranska altarja in pa popravljeni veliki altar. Po blagoslovljenju se je slovesno preneslo v procesiji sv. Rešnje Telo od sv. Duha v farno cerkev. Procesija je šla po glavnem trgu, ki je bil lep razsvetljen, kakor o sv. Rešnjem Telesu. Požarna bramba je delala red in zlasti v cerkvi so bili potrebni, ker drugače bi duhovniki skoraj v cerkev ne mogli, tako je bila nabita ljudstva. Precej potem je bila pridiga. Slavno-stni govornik je bil gosp. župnik iz Podzemlja, ki je imel tudi to čast, da je prvič pridigoval na novi prižnici. Prižnica je res krasna, in sega od tal skoraj do vrha cerkve. Spodaj ima steber, na kateremu sloni lepo okrašena prižnica. Stirje evangelisti in Jezus dobri pastir barvani reliefi jo krase. Na strehi pa v naravni velikosti stoji sv. Janez Krstnik, glas vpijočega v puščavi. Da bi ne bile besede, ki se bodo govorile iz tega kraja, glas vpijočega v puščavi, to je, besede brez sadu!

Prižnico, altarje in okvire za križev pot je naredil g. Vurnik iz Radoljice. Altarji so leseni. Res, da bi bili kamniti, bi bili še lepši in stanovitnejši, toda, koliko več pa bi morala fara trošiti. A tudi ti altarji bodo stanovitni, posebno stranska dva. Zakaj mense (altarna miza) in pa tlak okoli altarja je ves kamniten. Od zadaj pa imata altarja prav malo nastavka. Altarja sta neke vrste „retabel-altar“. Trije veliki kipi krase ozadje. Na enem je Marija, sv. Barbara in sv. Ana. Na možki strani pa sv. Florijan, sv. Valentin in sv. Janez Nepomuk. Vsi kipi so prav natančno narejeni. Posebno veličastna je Marija Kraljica. Veliko tudi pripomoreta k lepoti teh altarjev barvana okna, na katerih sta slikana patrona tretjega reda: sv. Frančišek in sv. Terezija. Jako umetno je g. Vurnik pogodil eno štiri reliefe na altarjih. Posebno živo sta narejena dva učenca v Emavsu, ko Jezusa spoznata v lomljenju kruha. A tudi Samaritanka pri vodnjaku ne ostaja dosti za onima. Relief Marijino oznanenje in pa žalostna M. B. prav dobro kažeta na Marijino življenje. Nad vsako relief podobo pa pove napis na okrogli deščici pomen izrezane podobe. Zavoljo jednakosti imata tudi oba altarja tabernakeljna. —

Veliki altar sicer ni nov, vendar je sedaj kakor bi bil nov. Zakaj ves je prenarejen. Nekoliko ožji, tabernakelj ves predrugačen, pripravnejši in tudi altarna

miza je veliko širja kakor poprej. Novi kovinski svečniki, katere je podarila Njih Visokost, nadvojvoda Eugen, precej krase veliki altar. Lepo sveti pred altarjem nova večna luč, katero je podaril nemški viteški red, kakor tudi luster v sredi cerkve.

Pozabiti ne smem slikanih zgornjih oken v cerkvi, in pa velikega slikanega okna v kupoli, nad vratmi. Ravno tako tudi ne štirih spovednic, katere sta po narisu Vurnikovem natančno naredila brata Malnerič iz Krupe. —

V nedeljo po Božiču smo pa zopet imeli lepo slovesnost. Blagoslovil je nov križev pot g. P. Benigen Snój iz Novega mesta. Iz župnišča so ga nosili fantje, ki so v bratovščini sv. R. Telesa in nekateri drugi. Križev pot še le naredi cerkev veličastno. Cela podoba do vrhu križa meri 2 m 40 cm. Slikal ga je slikar g. Ogrin, okvire pa je delal g. Vurnik. Dasi je visok, vendar v visoki cerkvi ni prav nič prevelik. Svečnike za križev pot je podaril veleč. msgr. kanonik Stariha, rojak.

Popoldne to nedeljo je bil shod za tretji red. Cerkev je bila polna poslušalcev. Tudi so dali narediti tretjeredniki 1 m veliko sliko sv. Frančiška, katero je izvršil slikar g. Jebačin. Poleg podobe sta tudi dva svečnika.

Tako se je cerkev v Črnomlju olepšala, in kakor je bila popred že slaba, se sedaj lahko pokaže pred svetom, ker ima res veliko znamenitega v sebi. In vsak domačin je sedaj lahko ponosen na cerkev. Ne bilo bi prav, da bi ne omenili nekaterih domačih gospá in gospodičin, ki so skrbele za lepe altarne prte. Posebno krasno vezan je oni za veliki altar.

Pohvaliti moramo tudi novega organista g. učitelja Schillerja, ki je s svojim dobro izurjenim pevskim zborom pripomogel k tej svečanosti. Nad vse veličastno pa je bilo petje na sveti večer. Vseh pevcev in pevk je bilo menda do 20. Slišale so se pa tudi gosli vmes. Vse se je čudilo, kako je kaj tacega mogoče v Črnomlju. — Prav je tako, da se na take velike praznike vsi dobri pevci pomagajo povečati čast božjo v cerkvi!

Tako smo imeli letos res prijetne božične praznike, če tudi vreme ni bilo prijetno.

Domače vesti.

(Most čez Krko.) Zidanje mostu bilo je pretečeni pondeljek na javni dražbi ter je oddano zidarskemu mojstru Zupančiču v Ljubljani. Pričela se bodejo dela začetkom marca.

(Mestno železnico) dobi Ljubljana, katero vse prav željno pričakuje. Dandanes, ko je čas denar, in pa za mnoge peš-pot pretežavna, je za večja mesta taka železnica res ne le koristna, ampak celo naravnost potrebna.

(Vabilo) na slavno desetletnico, ki jo priredi „katoliško društvo rokočelskih pomočnikov v Novem vam mestu 6. prosinca 1897 z jako zanimivim vsprejemom. Vstop društvenikom prost. Za druge: Sedeči v 1. in 2. vrsti 50 kr. Drugi sedeži 40 kr. Za stoječe 30 kr. Za dijake 20 kr. — Veča plačila v korist društva se sprejmo prav hvaležno. Začetek v društvenem domu ob polu osmi uri zvečer.

Načelnništvo.

(Legar) razširja se v okraju Radovljiškem; v Begunjah in v bližnem kraju Zgoš ter je že 13 oseb bolnih. Škratica pa razsaja v Planini, ter je tam in v okolici 25 otrok bolnih. Varuj nas Bog še teh nad!

(Vinarska, sadjarska in poljedelska šola na Grmu) pri Novem mestu ima letos 36 učencev in sicer 20 prvoletnikov in 16 drugoletnikov. Deželne ustanove uživa 14 učencev, državne pa trije.

(Odbor prostovoljnega gasilnega društva) v Novem Mestu obrača se tem potom po končanem dvajsetletnem obstanku društva, do vseh meščanov s prošnjo, da bi le ti tudi v prihodnjem letu ne pozabili človekoljubnega društva, katero je v teku let že dostikrat pokazalo svojo požrtovalno pomoč. A ne samo Mestu hoče biti društvo v korist, hitelo je vedno tudi v okolico na pomoč, in vedno pogumno branilo sili požara; da, v teku svojega obstanka imelo je v okolici največ posla. Zato pa prosi odbor, da bi se prekornostnega društva spominjale tudi bližne občine. da bi društvo podpirali po možnosti veleposestniki, grajščaki iz okolice in župnišča. Pokazalo je društvo preteklo leto, pri slovesnosti svojega dvajsetletnega obstanka, da čvrsto napreduje, da ima čilih moči, toda krepkemu razvoju so prvi pogoj dobra gasilna orodja v zadostni množini, le-ta se pa morejo le nabaviti, ako doide društvu zares gmotnih podpor. — Vsakdo bode si štel gotovo v dolžnost, podpirati društvo po svoji moči, društvo, o katerem ni treba poudarjati, koliko je potrebno varnosti vsakega posestva.

(Za vinogradnike!) Koleka proste so vsled pojasnila finančnega ministerstva vse take vloge, s katerimi se prosi za zemljknižni odpis jedne parcele od zemljknižne celote, oziroma pripis kake parcele iz tega namena, da more služiti nova zemljknižna celota kot hipoteka pri posojilih iz državnih ali deželnih sredstev v svrhu nove nasaditve uničenih vinogradov. Ta olajšava se opira na člen III. zakona z dne 3. okt. 1891. drž. z. št. 150.

(Mojsterke tečajje za stavbene mizarje in za čevljarje) priredi c. kr. tehnologiški muzej na Dunaji. Tečajji za mizarje trajajo 8 tednov, za čevljarje 6 tednov in sicer to štirikrat v letu. Sprejemajo se mojstri in pomočniki, če jih priporoča županstvo, zadruga ali strokovno društvo. Prednost imajo mojstri pred pomočniki, med poslednimi taki, ki nameravajo v kratkem izvrševati samostojno svoj obrt. Oziralo se bode le na prositelje, ki so dosegli 24. leto, a ne prekoračili 45. leto ter vojaščine prosti. Ker se pouk vrši v nemškem jeziku, je potrebno, da so obiskovalci tečajev saj v toliko zmožni nemščine, da morejo slediti predavanjem. Prošnje je vložiti na ravnateljstvo c. kr. tehnologiškega obrtnega muzeja (Dunaj IX. Währingerstrasse 59). Vsaka prošnja naj obseza: starost prositeljevo, koliko let je mojster oziroma pomočnik, v katero obrtniško zbornico je pristojen in naznaniti je najbližnjo železniško postajo oziroma natančen naslov prositeljev. Navesti je treba tudi, koliko je izurjen v strokovnem risanju in kje si je to znanje pridobil. Učnina znaša za mizarje tečaje 40 gld., za čevljarje 25 gld.; 2 gld. vpisnina. Manj premožnim se omogoči obisk z oprostivijo od učnine in s podelitvijo ustanov, katere znašajo po 50 do 120 gld. Prvi tečaj prične se sredi januarja, drugi koncem marca, tretji sredi avgusta, četrti koncem oktobra. Prošnje se lahko vložijo vsak čas. V jedni tečaj se pa more sprejeti le 12 obiskovalcev. Razglasilo o teh tečajih je vsakemu na ogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Dva nova slovenska lista.) „Katoliški Obzornik“ se bode imenoval list, ki bo nadomestoval „Rimskega Katolika“. „Rimski Katolik“ ne bo namreč pod tem imenom več izhajal, ker je njegov urednik

Dr. Mahnič imenovan za krškega škofa. Urejeval bo „Katoliški Obzornik“ ki bo glasilo „Leonove družbe“, ki se je ustanovila v Ljubljani, Dr. Aleš Ušeničnik. Dr. Fran Ušeničnik je pa začel urejevati nov cerkven list „Venec cerkvenih bratovščin“, ki bo pri našal poročila o raznih bratovščinah pa tudi druge, v cerkvenem duhu pisane sestavke.

Razne vesti.

* (Ta je pa znal.) Neki bogat gospod se je peljal te dni iz Havre v Pariz. V vagonu, v katerem se je peljal, je vstopil tudi neki mlad mož, jako gosposko opravljen, in se vsedel njemu nasproti in se začel z njim pogovarjati. Pozneje so vstopili še drugi popotniki. In pogovor je bil občen. Oni bogati gospod, ki se je peljal iz Havre, je med tem pogovorom zaspal. Najedenkrat je rekel mladi mož, potem ko je dejal, da je stričnik spečega gospoda, sopotnikom tiho: „Čakajte, pošaliti se hočem s svojim stričcem“. In je počasi odvezal torbo, ki jo je imel speči gospod pri sebi. „Skril se bom v sosednjem vagonu,“ je nadaljeval. „Nič mu ne povejte. To se bomo smejali, skozi malo okence bom gledal ves prizor“. Vlak je prišel prav v Vernon. In mladi mož je skočil z voza in izginil. Kmalu potem se je vzbudil oni gospod. Precej je zapazil, da je izginila njegova torbica. „Okraden sem,“ je vskliknil. Sopotniki so se mu pa glasno smijali. Gospod jih je čudno gledal. Jeden mu je slednjič pojasnil stvar. „Pomirite se,“ mu je dejal, „Vaš stričnik si je dovolil z vami šalo. On je precej zraven. In na drugi postaji boste že nazaj dobili torbico“. „Saj jaz nimam nobenega stričnika,“ je zaklical gospod. Zda so pa sopotniki čudno gledali in so bili v zadregi, ker so bili, dasi ne daleč, pomočniki tatu. Onemu gospodu pa ni druzg pokazalo, kakor da je v Pariz prišedši, tožil. V ukradeni torbi je bilo dva tisoč frankov in mnogo važnih papirjev.

Smešnice.

Jože: Janez kam pa greš?
Janez: V mesto, imam različnega kupička.
Jože: Ali si že slišal najnovejšo novico?
Janez: Kaj tacega?
Jože: Poslušaj, kaj ni to čudno, komaj sta Božič in Novo leto minula, imajo na državnih železnicah že veliki teden?
Janez: Kako to?
Jože: Zato ker so vse zvonce s kolodvorov v Rim poslali.

Odprto pismo

Visokorodnemu gospodu baronu Heinu,
c. kr. deželne vlade predsedniku v Ljubljani.

Podp. okrajna bolnišna blagajna obrača se tem potom do Vaše visokorodnosti s prošnjo, da blagovolite potrebno ukreniti, da tudi udom kranjskih ponesrečenih, pri delavski zavarovalnici proti nezgodam v I. vrsti zavarovanih delavcev njim pripadajočo zakonito rento in pogrebne stroške v postavnem času, kakor italijanski delavci, prejmejo.

Dné 8. avgusta t. l. ponesrečil je delavec Gašper Mikec v tovarni v Soteski in vsled po-

škodbe tretji dan umrl. Zapustil je ženo z petimi malimi otroci popolnoma brez vsega premoženja v največji bedi in gladi, tako, da zdaj živijo le od miloščine družih in ostankov jedil družih delavcev.

Dné 1. oktobra t. t. ponesrečil je delavec Josip Zupančič v Novem mestu, in umrl vsled poškodbe še tisti dan na noč. Zapustil je ženo in dva mala otročiča brez kakega imetja v največji siročini, tako da so za te sirote po mestu še drugi prosjačili, da od zime in lakote ne umerjejo.

Čeravno sta bila oba slučaja sl. c. kr. okr. glavarstvu v Novem mestu in delavski zavarovalnici proti nezgodam v Trstu precej naznanjena, kakor tudi je še posebej načelnistvo bolnišne blagajne v Novem mestu s posebnimi dopisi za izplačitev pogrebnih stroškov in zakonite rente delavsko zavarovalnico priganjalo, vendar niti blagajna do danes odgovora, niti sirote po Mikecom in sirote za Zupančičem do danes (po preteku petih oziroma treh mesecev) niti noviča rente ni pogrebnih stroškov niso prejeli, čeravno je delalska zavarovalnica po postavi dolžna, pogrebne stroške plačati najdalje v enem tednu in rento tekom štirih tednov.

Podp. blagajna tedaj prosi, naj izvoli Vaša Visokorodnost se zavzeti, da se take nepostavnosti in s tem nečloveško postopanje proti delavcem slovenske narodnosti od strani delavske zavarovalnice v Trstu zakonitim putem odpravijo.

Okr. bolnišna blagajna v Novem mestu,
dné 30. decembra 1896.

načelnik.

Simeon pl. Sladovič,

Poslano.

Volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani razpisala je volitve. Te se vršé z ustnim glasovanjem ali z osebnim oddajanjem napisanih glasovnic 14. januarija 1897. leta od devetih dopoldne do šestih popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani.

Vršé se pa volitve tudi z dopošiljanjem od volilcev podpisanih glasovnic. V teh morajo biti tisti trgovci ali obrtniki vpisani, katere volilec voli, in potem je glasovnico podpisano od volilca, poslata z izkaznico vred na deželi c. kr. okrajnemu glavarstvu tistega kraja, kjer je podjetje, v mestu Ljubljani pa mestnemu magistratu vsaj do 12. januarija 1897. leta. Glasovnice se smejo odprte ali zapečatené oddati ali doposlata. Ako je glasovnica zapečatená, je treba, da je zunaj zapisano volilčeyo ime.

Opozarja se še na to-le: Ako imajo ženske same v svojih rokah kako trgovino ali obrt, voli v njih imenu opravitelj njih trgovine ali njih obrta, in mora tedaj on podpisati glasovnico in tudi še pripisati besedo „opravitelj“.

Posiljajo se pa glasovnice na c. kr. okrajno glavarstvo lahko po pošti ali po posebnih poslih. Oddajo se pa tudi lahko pri županstvu ali c. kr. davčnem uradu, da jih pošlje glavarstvu.

Poštnine ni nič plačati, ako je naslov na c. kr. okr. glavarstvo tak, kakor je na glasovnici natisnjen.

Omenja se še, da ste glasovnica in izkaznica na eni strani natisnjeni, in da je na drugi strani užé tudi naslov na okrajno glavarstvo narejen, in da je le napisati ime kraja, kjer je okrajno glavarstvo, in če se list zapečati, tudi volilčeyo ime.

Po dogovoru z mnogimi udeleženci se priporočajo za volitve v trgovsko in obrtniško zbornico častitim volilcem nasledni gospodje:

1. Trgovcem I. in II. volilnega razreda, kateri dobe rudeče glasovnice:

Vaso Petričič, veletržec, predsednik mest. hranilnice v Ljubljani. — **Karol Pollak**, trgovec in posestnik v Ljubljani. — **Avgust Skaberne**, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani. —

2. Trgovcem III. volilnega razreda, kateri dobe višnjeve glasovnice:

Ivan Krajec, knjigotržec in posestnik v Novem mestu. — **Franc Omersa**, trgovec in posestnik v Kranji. —

3. Obrtnikom II. volilnega razreda, kateri dobe bele glasovnice:

Anton Klein, lastnik tiskarne in posestnik v Ljubljani. — **Franc Kolman**, steklar in posestnik v Ljubljani. — **Josip Kušar**, lastnik mlina, državni poslanec v Ljubljani. — **Josip Lenarčič**, tovarnar in posestnik na Vrhniki. —

V Ljubljani, dné 10. decembra 1796.

Narodni volilni odbor.

V korist družbe sv. Cirila in Metoda

podaril je gospod nadsvetovalec dr. Andrej Vojska 1 gld., kot odkupnina od novoletnih voščil.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

Do 22. decembra so darovali: G. Dr. De Franceschi 1 gld.; Draščani po g. učitelju Murnu 2 gld., 3 vreče krompirja, 1 vrečo fižola; župnija Čatež po g. učitelju Pogačniku velik voz krompirja in fižola; g. grajščak Rudolf Smola voz repe; g. Arh pšenice; neimenovan duhoven mernik pšenice; Neimenovan 18 jajec.

Loterijske številke.

Trst	19. decembra	19	60	3	30	7
Gradec	24. „	62	85	72	46	75

Tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati oziroma sestra

Jarm Jera,

gostilničerca,

danes po kratki a mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 63 letu mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage ranjce bo dné 1. prosenca 1897. ob 9. uri dopoldne. Nepozabno pokojno priporočamo v molitve in blag spomin.

St. Lorenc ob Temenici, dné 30. grudna 1896.

Žalujoci ostali.

Po tistih nizkih cenah

kakor se je do sedaj prodajalo gvančno blago v Weissovi hiši poleg bivše gostilne „pri Solncu“ prodajal ga bodem ravno tam tudi za naprej.

Zaloga! katera se je v teku treh mesecov že dvakrat z novim, frišnim in jako lepim blagom popolnoma nadomestila, Vam je porok, da boste pošteno in prijazno po sila nizkih cenah postreženi.

Pričakujoč obilnega obiska se spoštovanjem priporočam

(11-1)

Karol Barborič,

trgovec v Novem mestu.

Razglas.

Sorodniki sledečih umrlih poškodovanih delavcev naj se oglasijo pri podpisani okrajni bolnišni blagajni v Novem mestu zaradi odškodovanja po delavski zavarovalnici proti nezgodam v Trstu.

1. Sorodniki **Simona Božiča**, ki se je ponesrečil pri fabriki v Gorjancih 9. maja in umrl 13. junija 1896.

2. Sorodniki **Antona Goriška**, ki se je tudi ponesrečil pri fabriki v Gorjancih 10. marca in umrl 12. marca 1896.

3. Sorodniki **Matija Medleta**, ki se je ponesrečil pri C. Schützu v Rogu dne 1. aprila 1896 in še tisti dan umrl.

Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu,
dne 30. decembra 1896.

(14)

Načelnik:

Simon pl. Sladovič.

Razglas.

Prihodnji živinski sejm v Črnomlji

bo

v četrtek dne 7. januarja 1897,

h kateremu se prodajalci in kupovalci vabijo.

Mestno županstvo v Črnomlji,
dne 24. decembra 1896.

(9)

Schweiger,
župan.**Josip Leuz,** (12-1)

trgovec v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor: ribniški, angleški in onejida krompir, želod, hrastove ježice, bukov žir, vsakovrstne zdravilne rastline (korenine in perje), v vsaki množini.

 Plačuje takoj!

Telovadno društvo „Dolenjski Sokol“ v Rudolfovem priredi

na predvečer sv. treh kraljev
(5. januarja 1897)

v prostorih Tučkove gostilne

jour-fixe.

Začetek točno ob polu osmi uri zvečer.

K obilni udeležbi vabi vse p. t. ude in prijatelje Sokola
(7) **OOBOR.**

(15-1)

Ljubljanski Zvon

od leta 1894, 1895, v Bonačeve platnice vezan in od leta 1896 nevezan, je po ceni na prodaj pri

Janezu Majntingerju v Trebnjem.

Staroznana gostilna v Skabernetovi hiši v Nov. mestu
daje se

 16. novembrom 1897 v najem.

Natančneje poizve se v Novem mestu pri

— **Skabernetu v I. nadstropji.** —

Hiša na prodaj!

V Rudolfovem ravno pred novim mostom, kateri se bode leta 1897 gradil, je hiša na prodaj, katera je pripravna za vsako obrt, posebno za usnjarsko, kjer je že prej veliko let bila.

Natančneje se izve pri

Fr. Kastelicu,

(16-1)

trgovcu v Kandiji pri Novem mestu.

Najcenejši nakup.

(289 3)

ZALOGA

nepremočljivih plah

na meter

za pokrivanje komatov in vozov

v vsaki velikosti,

kakor tudi vsakovrstnega

manufakturnega blaga

po najnižji ceni pri

Jos. Ogoreutz v Nov. mestu.

Sedem njiv in dva travnika

Je iz proste roke na prodaj pri Češči vasi. — Več se
izvé v graščini Bajnof. (286—3)

Mlin na tri tečaje,

s tremi orali zemlje, travnik, njiva in hosta, četr

ure od Brežic je na prodaj. Več se poizvé pri gospej
Hotko v Brežicah. (292—3)

➡ V prodajalno z manufakturnim blagom
sprejme se takoj

trgovski učenec,

ki ima veselje do trgovine ter je slovenskega in nem-
škega jezika v govoru in pisavi zmožen.

(273—4)

Ana Božič, Novo mesto.

FRANC MURN,

lectar in svečar v Kandiji pri Novem mestu

➡ priporoča po jako nizki ceni

voščene sveče in zavitke

kakor tudi

(276—4) izvrs

katerega na drobno in debelo prodaja.

Kupuje tudi po najboljši ceni

rumen vosek in voščine

Dimitrijo Stefanovič,

čevljarija in prodaja usnja v Nov. mestu

uljudno naznanja, da se je preselil v lastno hišo
na ljubljanski cesti nasproti c. kr. okr. glavarstvu.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za dose-
danje zaupanje ter se priporoča tudi v nadalje
za obilna naročila. (288—3)

600 komadov cementne strešne opeke

je dobiti pri Gašperju v Toplicah. Cena se izve ravno
tam. (5—1) Jakob Judnič, pošta Toplice.

Na prodaj

hiša z vsem zemljiščem

in potrebnim gospodarskim poslopjem, v lepi legi in
dobrem stanu je na prodaj pri Matija Kovačič, Male
Škrjanče št. 2. pošta Novo mesto. (3—1)

Na prodaj je posestvo,

obstoječe iz hiše, potrebnega gospodarskega poslopja
in orodja, vse v dobrem stanu, z lepim zemljiščem,
travniki in 17 oralov hoste v Bogniči vasi pošta Tre-
belno na Dolenjskem. — Več pové lastnik

(4—1)

Anton Krese št. 5.

Trgovski učenec.

V prodajalno z mešanim blagom sprejem učenca,
kateri je saj ljudsko šolo dovršil in je lepega vedenja.
Sprejme se tudi

➡ za kupčijo sposobno dekle, ➡
ktero bi tudi hišna in kuhinjska opravila preskrbelo.

(10—1)

Jakob Šega, trgovec. Škocijan.

Mesečna soba s hrano

se odda takoj v najem. Več pové vredn. „Dol. Novic“.

Izvrstno apno,

od zidarjev najbolj hvaljeno, se bode prihod-
njo spomlad zopet v Nemški vasi pri Trebnjem
kuhalo in po najnižji ceni prodajalo. Da bi
se vsakemu točno lahko postreglo, prosi se,
naj se večja naročila še pred novim letom
dopušljejo. Razpošiljalo se bode tudi po želez-
nici po jako nizki ceni.

Se uljudno priporoča

Dragotin Novak,

(290—3)

v Trebnjem.

Kdo pije
Kathreiner-
 Kneippovo sladno kavo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa ob enem noče pogrešati prijetnega kavinega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke.*****

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehájo na živcih ali v želódcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesi, v tisočerihih slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko prebavljiva pijača.

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilega slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalo vsem prikupi. *****

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vendar uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo pa okus vsakomu.*****

Mani diši najbolje!

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava družinska pijača, čist prirodan plod v cellih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od najveljavnejših strokovnjakov preskušenem načinu z okusom prave bobove kave prekisana. Kathreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus tuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada.

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan, naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani naslikanega izvirnega zavoja z imenom *Kathreiner*.

Zavoji brez imena „*Kathreiner*“ niso pristni.

Lepe kože domačih prešičev

kupuje

tovarna bratov Steiner v Gradcu.

(Gebr. Steiner, Lederfabrik Graz.) (13-1)

Glavni zastop v Ljubljani
 ogrsko-francoskega zavarovalnega društva
 (Franco-Hongroise)

sprejema za Novo mesto in druge kraje na Dolenjskem pod ugodnimi pogoji spretne in marljive zastopnike. Ponudbe naj se pošiljajo imenovanemu glavnemu zastopu v Ljubljani. Mestni trg 25. (8-1)